

Синонімічні відношення у терміносистемі банківської сфери (на матеріалі англійської та української мов)

О.С. Петрина

Львівський національний університет імені І. Франка, м. Львів, Україна

Paper received 03.09.15; Accepted for publication 18.09.15.

Анотація. У статті розглянуто проблему синонімії у термінології, проаналізовано особливості синонімічних відношень у терміносистемах банківської сфери англійської та української мов. Проведено зіставний аналіз синонімічних рядів на семантичному та структурному рівнях. Окреслено типи синонімів за відповідними критеріями. Виявлено спільні та відмінні риси синонімії в досліджуваних терміносистемах.

Ключові слова: синонім, синонімія, синонімічні відношення, абсолютний синонім, відносний синонім

Вступ. Термінологічна лексика становить важливу частину словника будь якої сучасної мови й акумулює результат інтелектуального розвитку її носіїв у певній галузі науки, що призводить до розширення та розгалуження терміносистем. Значення терміна – це складна упорядкована структура, яка розкривається словниковими дефініціями через семантичні компоненти [15; 8], які потребують упорядкування, систематизації та стандартизації. Вагоме значення у виконання цього завдання належить аналізу семантичних відношень між термінологічними одиницями у терміносистемах, синонімії зокрема.

Метою дослідження є встановлення специфіки синонімічних відношень у терміносистемах банківської сфери англійської та української мов у зіставному аспекті.

Матеріалом дослідження є корпус англійської та української банківської термінологіки. Вибірку складено на основі економічних та фінансових словників сучасної української та англійської мов.

Методи дослідження забезпечують комплексний аналіз матеріалу та об'єктивність отриманих результатів: метод структурно-словотвірного аналізу, метод дистрибутивного аналізу, метод аналізу дефініцій, порівняльно-зіставний метод, елементи кількісно-статистичних методів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Певні особливості вияву синонімічних відношень має кожна конкретна галузь знань, що пов'язано із своєрідністю формування та структурою її категорійно-поняттєвого апарату. Це стосується початкових етапів становлення термінології або в періоди інтенсивної розробки чи нормування терміносистем [6; 73]. Цю думку поділяє Крижанівська А.В. Вона стверджує, що синонімія є характерним явищем тільки на ранніх етапах формування та розвитку термінологічних систем як результат словникової надмірності.[13; 13] Поява нового поняття викликає появу відразу кількох термінів. З часом зміст і обсяг нового поняття уточнюється, з'являється можливість відділити найхарактерніші його ознаки і створити або вибрати з наявних термінів той, який відповідає поставленим вимогам [9; 159], таким чином, один термін починає домінувати, відтісняючи інші на другий план. Вибраний термін повинен найповніше характеризувати поняття, оскільки він крім номінативної виконує ще й дефінітивну функцію. В основі номінації, зазвичай, лежить певна ознака, вона і визначає внутрішню форму слова. Тобто, з наявних синонімів відбирається той, що має найінформативнішу внутрішню фор-

му [24; 33]. Оскільки термінологічні системи характеризуються динамічністю, природно-штучним характером утворення, то, очевидно, синонімію в них слід вважати явищем закономірним [25; 328]. Таким чином синонімія, на нашу думку, є ознакою не науки, яка зароджується, а яка розвивається, вдосконалюється. Функція синонімії полягає в уточненні і деталізації думки спеціаліста.

Підхід до проблеми синонімії у термінології неодноразово змінювався. Думку про негативний вплив синонімії на термінологію висловлює Кочан І., наголосуючи на тому, що у межах наукового стилю мови – синоніми небажані, навіть шкідливі, бо руйнують термін як дефінітивну одиницю системи [11; 19]. Реформаторський А.А. стверджує, що оскільки термін лежить поза експресією, модальністю, естетичних характеристик, у термінології синоніми, варіанти, повинні бути вилучені [22; 52]. Цю думку підтримують Д'яков А., Коваль А., Толикіна Є.

Однак існують і протилежні погляди. Пілецький В.І. вважає, що синоніми у термінології є доречними, оскільки вони необхідні для: 1) наукового означення поняття і тлумачення терміна (особливо чужомовного походження); 2) найточнішого висловлення думки, особливо коли межа між поняттями нечітко окреслена; 3) уникання повторів того самого слова чи словосполучення [20; 116]. Інші (В. Данилейко, О. Ахманова) стверджують, що термінні синоніми дуже корисні, бо кожен по-різному розкриває значення поняття [26; 67].

Однак синонімія у термінології має риси, які відрізняють її від синонімії у загальноживаній лексиці. Передусім це те, що кожен складник синонімічного ряду виступає як окремий повноцінний термін. Синоніми у термінології – це терміни, що належать до одного і того ж денотата, але мають деякі відмінності у функціональному (поняттєвому) плані, а також можуть відрізнятися семантикою словотвірних елементів, ступенем неологічності, тощо [10; 5]. Термінологічна синонімія характеризується наявністю фономорфологічних варіантів з відношенням тотожності на рівні сигніфікату. На відміну від загальнолітературної мови, де синонімія вважається системо-формуючою категорією, у терміносистемах реалізується переважно тільки різновид синонімії повного і часткового характеру. Оскільки терміни, які виражають певне поняття не характеризують його різнобічно, є дублетами, що ввійшли в терміносистему внаслідок мовних контактів і різноспрямованих тенденцій в процесі її формування. [12; 90]. Деякі дослідники вважають, що

синонімія є характерною для загальнолітературної мови, а дублетність – для термінологічної [8; 152]. Інші автори стверджують, що синоніми можуть співвідноситися з одним поняттям або об'єктом і називаються такі терміни дублетами [5; 54; 1; 40]. Проте, деякі мовознавці наголошують що у термінології паралельно функціонують як синоніми, так і дублети.[27; 49]

Більшість дослідників розуміють синоніми, як слова однієї частини мови, що мають значення, які повністю або частково збігаються, а також здатні до взаємозамінності у контексті [5; 53]. Взаємозамінність вноситься до дефініцій синонімів також у працях Л.А. Булаховського, Б.В. Горнунга, Л.О. Новикова, Д.М. Шмелюва. Проте, на думку Апресяна Ю. Д., цій умові не відповідає жодна пара слів, які зараховують до розряду синонімів [3; 219]. Розширює межі поняття лексичних синонімів М.Ф. Палевська, яка вважає синонімами не лише слова, а й еквівалентні їм фразеологічні звороти, що при різному звучанні називають одне явище об'єктивної дійсності, різняться відтінками основного, спільного для кожного з них значення чи віднесеністю до різних мовленнєвих стилів, або і одним, і іншим одночасно; здатністю до словотворення, виникнення форм суб'єктивної оцінки та сполучуваності з іншими словами [18; 95]. В.С. Ващенко характеризує синоніми як усталені у вжитку ряди лексичних одиниць, що співвідносяться з одним або кількома пов'язаними між собою поняттями, певною мірою близькими за своїми семантико-стилістичними властивостями [4; 13].

Результати та їх обговорення. Отже, синоніми – це терміни, потенційні значення яких виявляють тотожний або близький предметно-логічний зміст. Під потенційним значенням терміна розуміємо значення, зумовлені двоїстою природою терміна: з одного боку, термін може мати одне значення (однозначність), а з іншого – термін може мати декілька смислів (багатозначність) [2; 117].

Синонімія у термінології зумовлена наступними чинниками:

- неуніфікованістю термінології;
- розвитком наук, що супроводжується появою нових понять та бажанням дати кожному поняттю найточнішу номінацію;
- наявністю застарілих назв, які функціонують паралельно з новими;
- вдалих термінів, які з певних причин не використовували протягом певного часу;
- вживанням запозиченого і автохтонного термінів;
- мовної економії, що породжує синонімію різних структурних рівнів;
- того самого поняття різними науковими школами чи вченими;
- номінації за кількома номінативними типами. [7;247].

Класифікація і характеристика синонімічних термінів є досить різноаспектною, зважаючи на їх структуру, склад та особливості функціонування. Взаємозамінність та варіантність термінів дозволяє виділити два основних типи синонімічних відношень:

- семантичної тотожності (абсолютні синоніми);
- семантичної близькості (відносні синоніми).

Абсолютні синоніми відрізняються тим, що вони цілком тотожні за своїм семантичним складом [14; 104] і не вимагають контекстуальних умов. У бага-

тьох лінгвістів абсолютні синоніми отримали різні назви: точні синоніми (Ю. Апресян); повні синоніми, тотожні синоніми (С. Беренсан); стовідсоткові синоніми (М. Шанський); паралельні терміни (Л. Булаховський); дублети (Д. Лотте); лексичні дублети (О. Ахманова); синонімічні дублети (М. Степанова, І. Чернишова); термінологічні дублети (В. Молодець).

Абсолютні синоніми у банківській термінології української та англійської мов охоплюють більшість синонімічних рядів і утворюються наступними способами:

– паралельне використання автохтонних термінолексем: *золоте забезпечення* = *золотий запас*; *розподіл ризиків* = *подрібнення ризиків*; *платіжне доручення* = *доручення на оплату*; *внесок* = *вклад*.

– паралельне вживання іншомовних термінологічних одиниць: *corporation* (< лат) = *company* (< франц.) = *firm* (< італ.) = *business* (< англ); *корпорація* (< лат) = *компанія* (< франц.) = *фірма* (< італ.) = *бізнес* (< англ); *code* (< франц.) = *сипер* (< араб.) = *number* (< лат); *код* (< франц.) = *шифр* (< франц.) = *номер* (< лат). Ці приклади є свідченням того, що синонімічні ряди формуються із ідентичних запозичень різних мов, що дає підстави стверджувати про наявність спільного синонімічного фонду.

– паралельне вживання термінологічних одиниць іншомовного та автохтонного походження: *credit* (< лат) = *loan*; *кредит* (< лат) = *позика*; *contract* (< лат) = *agreement* = *settlement*; *контракт* (< лат) = *угода* = *договір*; *profit* (< франц.) = *income* = *return*; *profit* (< франц.) = *дохід* = *прибуток*; *bankruptcy* (< італ.) = *insolvency*; *банкрутство* (< італ.) = *боргова неспроможність*. Найчастіше абсолютні синоніми потрапляли до синонімічних рядів досліджуваних терміносистем з латинської та французької мов, рідше з італійської та німецької. Даний тип синонімічних відношень часто трактується як дефінітивна синонімія [5; 57]. Суть цього явища полягає в тому, що значення малозрозумілого або незрозумілого іншомовного терміна розкривається зрозумілішим словом автохтонного походження. Використання синонімів як засобу лексикографічної інтерпретації слова є одним із головних завдань сучасних великих академічних словників [17; 26]. В українській мові іншомовний компонент набуває такої ж словотвірної гнучкості як і власномовний (наприклад, від терміна *кредит* утворюються похідні – *кредитний*, *кредитівка*, *кредитор*, *кредитування*, *кредитоспроможний*), а інколи і більшого розгалуження (від терміна *контракт* утворюються похідні – *контрактний*, *контрактація*, *контрактивний*, яких не має власномовний термін *угода*).

– паралельне функціонування термінів повної і короткої форми: *державний банк* = *держбанк*; *фінансовий відділ* = *фінвідділ*; *державний кредит* = *держкредит*; *foreign exchange* = *forex* (*обмін валюти*); *telephone banking* = *teleshanking* (*здійснення банківських операцій за телефоном*); *executive committee* = *excom* (*виконавчий комітет у банку*).

– паралельне функціонування складних слів, що є у більшій мірі характерним для англійської мови, ніж для української: *shareholder* = *stockholder* (*акціонер*); *cash-dispenser* = *cashmashine* = *cashpoint* (*банкомат*); *кредитоздатність* = *кредитоспроможність*;

– паралельне використання однослівного терміна і терміна словосполучення, що є регулярнішими в українській термінології: *кредитування* = надання кредиту; *запорука* = кредитне поручительство; *банкноти* = паперові гроші; *платіжна неспроможність* = банкрутство; *banknotes* = paper money;

– скорочення повної форми терміна-словосполучення шляхом упушення одного з його компонентів, які частіше фіксуємо серед англійських термінів: *tangible assets* = *tangibles* (матеріальні активи); *debt service* = *servicing* (обслуговування боргу); *номінальна вартість* = *номінал*;

– паралельне вживання терміна-аббревіатури і словосполучення, що є однаковою мірою характерним для англійської та української мов: *ECB* = *European Central Bank*/ *ЄЦБ* = *Європейський центральний банк*; *NRB* = *National Reserve Bank*/ *НРБ* = *Національний резервний банк*; *BIS* = *Bank of International Settlements*/ *БІМ* = *Банк міжнародних розрахунків*. В окремих випадках співпадіння синонімічних пар даного типу в англійській і українській мові є абсолютним, проте фіксується okazіонально. Серед англійської термінології фіксуємо і омоакроніми (аббревіатури, тотожні повнозначним словам): *SWIFT* = *system of electronic bank transfers*; *EAR* = *effective annual rate*; *PIN* = *personal identification number*. Омоакроніми не є характерні для української банківської термінології.

Вагому частину абсолютних термінів-синонімів аналізованої вибірки складають варіанти – абсолютні синоніми отримані варіацією форми терміна без порушення тотожності значення. У лінгвістичних дослідженнях питання про співвідношення синонімії і варіантності у термінах є дискусійним. Деякі дослідники вважають синонімію виявом варіантності (Лейчик В., Малевич Л.). Інші автори зазначають, що саме варіантність є виявом синонімії (Кочан І., Яценко Н.). Ще інші мовознавці поділяють думку про функціонування у термінології як синонімів так і варіантів і розглядають їх як окремі явища (Дорошенко С., Панько Т., Радченко О.) [23; 74].

Отже, терміни-варіанти – це тотожні за значенням спільнокореневі термінологічні одиниці, що розрізняються деякими розбіжностями знакової форми в межах того самого номінанта: місцем наголосу, фонемами, афіксами або їхнім поєднанням. [21; 23].

Згідно з даним трактуванням виділяємо наступні групи варіантів термінів:

1) фонетичні варіанти: серед банківських термінологічних зустрічається явище подвійної орфографії, яке з'явилося внаслідок транслітераційного освоєння запозичених термінів: *валюта вільно конвертована* = *валюта вільно конвертована*; *брокераж* = *брокредж*; *дискант* = *дисконт*; *check* = *cheque* (чек); *encumbrance* = *incumbrance* (борг); *endorsement* = *indorsement* (індокамент); *endorser* = *indorser* (індокамент); *license* = *licence* (ліцензія). Фонетичні варіанти серед автохтонних терміноодиниць банківських термінологій як української, так і англійської мов зустрічаються okazіонально.

2) морфологічні варіанти: *acceptance house* = *accepting house* (акціонерний банк); *expiration date* = *expiry date* (кінцева дата терміну); *clearance account* = *clearing account* (кліринговий рахунок); *credit finance* = *credit financing* (фінансування кредиту); *uncontrollable*

inflation = *uncontrolled inflation* (неконтрольована інфляція); *beneficiary* = *beneficiary*; *domicil* = *domicil*; *posichkoviy kapital* = *pozichkoviy kapital*; *kreditoviy balans* = *kreditnyi balans*; *nesplacheniy borg* = *neviplacheniy borg*;

3) синтаксичні варіанти, що розрізняються порядком компонентів (з чи без прийменника): *aukcion na kupivlyu* = *kupivlyennyi aukcion*; *doxid vid dividennda* = *dividenndnyy doxid*; *investitsiynyy portfel* = *portfel investitsiyy*; *dividenndne pokryttia* = *pokryttia dividennda*; *exchange rate* = *rate of exchange* (валютний курс); *distribution channel* = *channel of distribution* (канал збуту);

4) комбіновані варіанти – розбіжності плану вираження виявляються в термінах на різних мовних рівнях. Найрегулярнішими є акцентно-словотвірні варіанти, які є характерними, у більшій мірі, українській термінології: *borg* = *zaborgovanist*; *klіenturnyy* = *klіent'skyy*; *vitraty* = *vitraty*.

Відносні синоніми характеризуються лише частковим збігом визначальних ознак. Взаємозамінність відносних синонімів обмежена та здійснюється на основі контексту [19; 9].

Відносні синоніми у термінології банківської сфери можуть утворюватися наступними способами:

– використання спільнокореневих, але різноафіксальних утворень, що позначають крім значення процесу ще й значення результату: *pereoцинювання* – *pereoцинка*; *zneцинювання* – *zneцинення*; *ануляція* – *анулювання*; *індексування* – *індексація*; *інвестування* – *інвестиція*. Синонімічні пари наведеного зразка є регулярнішими в українській термінології;

– використання спільнокореневих, різноафіксальних утворень, що відрізняються семантикою словотвірних компонентів. Вживання таких синонімів визначається контекстом. До прикладу: *оплата*, *сплата*, *виплата* (*оплата банківських послуг*, *сплата кредиту*, *виплата дивідендів*). Такі синонімічні відношення є характерні для української термінології;

– утворення фразових дієслів за допомогою додавання прийменників до інфінітиву: *to pay back* (*виплачувати*); *to pay in* (*вносити гроші*); *to pay off* (*розраховуватися*); *to pay out* (*сплачувати*). В українській терміносистемі подібні утворення відсутні.

Приклади свідчать, що способи утворення відносних синонімів по різному знаходять відображення у досліджуваних терміносистемах, що зумовлено відмінностями в структурі обох мов.

У класифікації термінів-синонімів за структурою, можемо виділити такі спільні для англійських і українських синонімічних рядів структурні типи:

1) терміни-однослови – терміни-однослови: *kontrol* = *perevіrka*; *utraф* = *penя*; *procent* = *vidсоток*; *stock* = *share*; *income* = *profit*; *control* = *check*;

2) терміни-однослови – терміни-словосполучення: *saldo* = *резервний фонд*; *номінал*=*номінальна вартість*; *fine* = *financial penalty* (*штраф*); *tangibles* = *tangible assets* (*матеріальні активи*);

3) терміни-словосполучення – терміни-словосполучення: (у більшості випадків із спільним одним компонентом): *correspondent bank* = *agent bank* (*банк-кореспондент*); *fixed deposit* = *time deposit* (*строковий депозит*); *баланс зовнішній* = *екстерн баланс*; *вартісні папери* = *цінні папери*;

4) терміни-словосполучення – аббревіатура: *картковий рахунок = КР; платіжна система = ПС; price level adjusted mortgage = PLAM; equal credit opportunity act = ECOA.*

Синонімічні ряди різняться і кількісно, вони можуть формуватися з двох і більше компонентів. Щодо кількісного наповнення синонімічних рядів, то в англійській і в українській терміносистемах виділяємо такі групи:

1. двокомпонентні: *tracat = платник; stock = share;*
2. трикомпонентні: *ревізія = перевірка = контроль; здешевлення = знецінення = девальвація валюти; equity = margin = mark up;*
3. чотири-п'ятикомпонентні, які трапляються вкрай рідко в обох терміносистемах: *акціонер = держатель акції = власник акції = тримач акцій; audit = checkup = inspection = revision; active account = operating account = real account = performing account = working account; активний рахунок = чинний рахунок = функціонуючий рахунок = використовуваний рахунок = незакритий рахунок.*

Співпадіння кількості компонентів в ідентичних синонімічних рядах англійської та української мов не є абсолютним, наприклад: *credit extension = credit granting = credit injection (надання кредиту = кредитування); local currency = domestic currency = home currency (місцева валюта); інотека = застава = закладна (mortgage = home-loan).*

Згідно з класифікацією Михайлової Т.В. [16; 3], запропоновану для термінів-антонімів, поділяємо синонімічні ряди банківських термінів на три групи:

1) атрибутиви, що мають синонімічне відношення у загальноживаній мові: *local currency = domestic currency = home currency (місцева валюта); limited endorsement = restricted endorsement (обмежений індокамент); тривала інфляція = стійка інфляція;*

2) атрибутиви, що мають синонімічні відношення і в інших терміносистемах: *expiration date = maturity*

date (кінцева дата терміну); external bond = foreign bond (закордонна облигація); вхідні дані = початкові дані; акредитований банк = сертифікований банк; розпорядження активами = управління активами;

3) атрибутиви, що перебувають у синонімічних відношеннях лише в межах банківської терміносистеми, тобто у загальноживаній лексиці не є синонімами: *frozen credit = blocked credit (заморожений кредит); unsecured creditor = general creditor (генеральний кредитор); loan capital = outside capital (позиковий капітал); кредитна угода = кредитна операція; безгрошовий вексель = дружній вексель.*

Висновки. Функція синонімії у термінології полягає в утворенні та деталізації понять, явищ, процесів банківської діяльності. Зіставний аналіз банківських термінів-синонімів англійської і української мов свідчить про наявність абсолютних та відносних синонімічних відношень. Встановлено кількісне переважання абсолютних синонімів у терміносистемах досліджуваних мов. Вагому частину абсолютних синонімів аналізованої вибірки складають терміни-варіанти, а саме фонетичні, морфологічні, синтаксичні та акцентно-словотвірні. Відносні синоніми у досліджуваних термінологіях у більшості випадків представлені однокореновими лексемами, проте різноафіксальними в українській мові і з різними прийменниками в англійській мові, що зумовлено відмінностями у структурі обох мов. Як свідчить аналіз вибірки в синонімічні відношення вступають автохтонні та запозичені терміни, скадні слова, складноскорочені терміни, словосполучення та аббревіатури. З результатів дослідження помітно, що регулярними в обох терміносистемах є двокомпонентні словосполучення із спільним головним терміноелементом. В англійській, так і в українській термінології найширше представлені двокомпонентні та трикомпонентні синонімічні ряди. Проте, співпадіння кількості компонентів в ідентичних синонімічних рядах досліджуваних мов не є абсолютним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авербух К.Я. Терминологическая вариантность / К.Я. Авербух // Вопросы языкознания, 1986. – №6. – С.38-50.
2. Алефиренко Л.Ф. Структурно-семантические свойства синонимических и вариантных однокоренных образований. // Структурно-семантические особенности отраслевой терминологии: Межвуз. Сб. науч. Тр. / Под ред. М.Ф. Васильева. – Воронеж: Технолог. Ин-т. – 1982. – 117 с.
3. Апресян Ю.Д. Лексическая семантика. Синонимические средства языка. – М.: Языки русской культуры. 1995. – Т.1. – 472 с.
4. Ващенко В.С. Українська семасіологія: Типологія лексичних значень. – Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетров. ун-ту, 1981. – 68 с.
5. Головин Б.Н., Кобрин Р.Ю. Лингвистические основы учения о терминах. [Учеб. Пособие для студентов филол. Спец. вузов]/ Б.Н. Головин, Р.Ю. Кобрин. – М.: Высшая школа, – 1987. 53с.
6. Даниленко В.П. Русская терминология: опыт лингвистического описания. – М.: Наука, 1977. 245 с.
7. Задояна Л. Синонімія в сучасній українській термінології цукрового виробництва / Л. Задояна// Проблеми української термінології: Збірник наукових праць. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2008. – С.246-249.
8. Канделаки Т.Л. Семантика и мотивированность терминов / Т.Л. Канделаки. М: Наука, 1977. – 168 с.
9. Коваль А.П. Синоніміка у термінології / А.П. Коваль// Дослідження з лексикології та лексикографії. – К. : Наукова думка, 1965. – С.157-168
10. Королева Е.В. Синонимы и варианты в терминологии // Научно-техническая терминология. – 1986. – №8. – С.5-7.
11. Кочан І.М. Синонімія у термінології / І.М. Кочан // Мовознавство. – 1992. – №3. – С.70-81.
12. Крижанівська А.В., Симоненко Л.О., Панько Т.І. та ін.; Склад і структура термінологічної лексики української мови / ред. А.В. Крижанівська. – К.: Наукова думка, 1984. – 196 с.
13. Крыжановская А.В. Сопоставительное исследование терминологии современных русского и украинского языков /А.В. Крыжановская. – К.:Наук. Думка, 1985. – 204 с.
14. Лейчик В.М. Термины-синонимы, эквиваленты, варианты // Актуальные проблемы лексикологии и словообразования. – Вып.2. – Новосибирск, 1973. – С.103-107.
15. Ляшук А.М. Семантична структура юридичних термінів української та англійської мов. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. – Київ. – 2007. – 22с.
16. Михайлова Т. В. Семантичні відношення в українській науково-технічній термінології: автореферат дис. к.ф.н.: спец. 10.12.01 / Т.В. Михайлова. –Харків, – 2002. – 20 с.
17. Нечитайло О.І. Синоніми в лексикографії – К. – 1987. – с. 26.

18. Палевская М.Ф. Проблема синонимического ряда, его границ и возможности выделения доминанты // Лексическая синонимия. – М.: Наука, 1967. – С. 94-104.
19. Перепелиця Т.И. Современная немецкая терминология экономики торговли, источники и пути ее формирования: Автореферат диссертации. – К. – 1975. – 22 с.
20. Пілецький В.І. Деякі лінгвістичні проблеми українського термінознавства / В.І Пілецький // Український правопис і наукова термінологія: Проблеми та сучасність. – Т.9. – 1997. – С.116-119.
21. Радченко О.І. Мовна норма і варіантність в українській науковій термінології: дис. канд. філол. наук / О.І. Радченко. – Харків, 2000. – 203 с.
22. Реформаторський А.А. Что такое термины и терминология / А.А. Реформаторский // Вопросы терминологии. – М.: Изд-во АН СССР, 1961. – С.46-54.
23. Романова О.О. Варіантність в українській швацькій термінології / О.О. Романова // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. – 2012. – №27(240). – С.73-76.
24. Симоненко Л.О. Формування української біологічної термінології – К. Наукова думка, – 1991. – 149 с.
25. Терещенко С.І. Синонімія в термінології (лексикографічний аспект) / С.І. Терещенко // Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць. – К., 2001. – Вип. IV. – С. 328-330.
26. Турчин В.В. Прагматика наукового терміна / В.В. Турчин. – Івано-Франківськ: Факел, 2004. – 226 с.
27. Циткина Ф.А. Терминология и перевод (к основам сопоставительного терминоведения): [монография]/ Ф.А. Циткина. – Львов: Вища школа, 1988. –156 с.

REFERENCES

1. Averbuh, K.Ya. The terminological variance / K.Ya. Averbuh // Voprosy yazykoznaniiya, 1986. – №6. – P. 38-50.
2. Alefirenko, L.F. Structural and semantic properties of synonymous and one root of variant formations. // Structural-semantic features industry terminology: Coll. Sc. Works. / ed. M.F. Vasilev. – Voronezh: Tehnolog. In-t. – 1982. –117 p.
3. Apresyan, Yu.D. Lexical Semantics. Synonymous means of language. – М.: Languages of Russian culture. 1995. – Vol. 1. – 472 p.
4. Vashchenko, V.S. Ukrainian semasiology: Typology of lexical meanings. – Dnipropetrovsk: Publ. of Dnipropetrovsk Un-ty, 1981. – 68 p.
5. Golovin, B.N., Kobrin R.Yu. Linguistic basis of the doctrine of the terms. [Tutorial]/ B.N. Golovin, R.Yu. Kobrin. – М.: High-school, 1987. – 53p.
6. Danilenko, V.P. Russian terminology: the experience of linguistic description. – М.: Nauka, 1977. 245 p.
7. Zadoyana, L. Synonymy in the terminology of modern Ukrainian sugar production / L. Zadoyana // Problems of Ukrainian terminology: Collected Works. – Lviv.: Natsional Un-ty «Lviv politechnics», 2008. – P. 246-249.
8. Kandelaki, T.L. Semantics and motivation of terms / T.L. Kandelaki. М: Nauka, 1977. – 168 p.
9. Koval A.P. Synonymy in the terminology / A.P. Koval // Research on lexicology and lexicography. – К. : Naukova dumka, 1965. –P. 157-168
10. Koroleva, E.V. Synonyms and variations in the terminology // Scientific and technical terminology. – 1986. – №8. – P. 5-7.
11. Kochan, I.M. Synonymy in the terminology / I.M. Kochan// Linguistics. – 1992. – №3. – P.70-81.
12. Krizhanivska, A.V., Simonenko, L.O., Panko, T.I. et al.; Composition and structure of Ukrainian terminological vocabulary / ed. A.V. Krizhanivska. – К.: Naukova dumka, 1984. – 196 p.
13. Kryzhanovskaya, A.V. Comparative study of the terminology of modern Russian and Ukrainian languages / A.V. Kryzhanovskaya. – К.: Nauk. Dumka, 1985. – 204 p.
14. Leychik, V.M. The terms, synonyms, equivalents options // Actual problems of lexicology and word formation. – Is.2. – Novosibirsk, 1973. – P. 103-107.
15. Lyashuk, A.M. The semantic structure of the Ukrainian legal terms and English. Abs. dis. cand. filol. sc. – Kyiv. – 2007. – 22 p.
16. Mihaylova, T.V. Semantic relations in Ukrainian scientific and technical terminology: abs. dis. cand. filol. sc.: spets. 10.12.01 / T.V. Mihaylova. – Harkiv, – 2002. – 20 p.
17. Nechitaylo, O.I. Aliases in lexicography – К. – 1987. – P. 26.
18. Palevskaia, M.F. The problem is synonymous row, its boundaries and possibilities of the dominant // The lexical synonymy. – М.: Nauka, 1967. – P. 94-104.
19. Perepelitsya, T.I. Modern German economy trade terminology, sources and ways of its formation: Abs. dis. – К. – 1975. – 22 p.
20. Piletskiy, V.I. Some linguistic problems Ukrainian terminology / V.I Piletskiy // Ukrainian spelling and scientific terminology: Problems and Present. – Vol. 9. – 1997. – P. 116-119.
21. Radchenko, O.I. Language and variability in the rate of Ukrainian scientific terminology: dis. cand. filol. sc. / O.I. Radchenko. – Harkiv, 2000. – 203 p.
22. Reformatorskiy, A.A. What are the terms and terminology / A.A. Reformatorskiy // Questions of terminology. – М.: Publ. AS SSSR; 1961. – P. 46-54.
23. Romanova, O.O. Variability in Ukrainian sewing terminology / O.O. Romanova // Bulletin of Cherkassy University. Series: Philology. – 2012. – №27(240). – P. 73-76.
24. Simonenko, L.O. Formation of Ukrainian Biological Terminology. – К. Naukova dumka, – 1991. – 149 p.
25. Tereshchenko, S.I. Synonymy in the terminology (lexicographic aspect) / S.I. Tereshchenko// Ukrainian terminology and modernity: Coll. Sc. papers. – К., 2001. – Vip. IV. – P. 328-330.
26. Turchin, V.V. Pragmatics of scientific term / V.V. Turchin. – Ivano-Frankivsk: Fakel, 2004. – 226 p.
27. Tsitkina, F.A. Terminology and translation (in a comparative of terminology): [monografiya]/ F.A. Tsitkina. – Lvov: High school, 1988. –156 p.

Synonymous relations in English and Ukrainian banking terminology

O.S. Petryna

Abstract. The article highlights the synonymous relations in English and Ukrainian banking terminology. The comparative analysis of synonymous groups on semantic and structural levels is conducted. The classifications of synonyms according to the various criteria (structure, semantic relations) are offered. The reasons and sources of synonymy are studied in the article. The results of comparative analysis gave an opportunity to figure out common and specific features of synonymous relations in English and Ukrainian banking terminology.

Keywords: *synonym, synonymy, synonymous relations, absolute synonym, relative synonym*